

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ivdx Magistratevs Senator

Zype, Franciscus van der

Antverpiæ, 1633

Cap. XXVIII. Veritatis amans.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14280

Denique in respondendo grauem esse, vt iubet Calist. *in d. l. obseru. non asperū tamē. Vnde ita Ambr. 3. offic. c. vlt. Neque mo- nitio aspera sit, neque obiurgatio contumeliosa.* graui sermone, modesto, incomposito, non dissoluto tamē vti. neque itidem tamen affectato, non extra modū verborū vel cultum, vel obsoletam nouitatem quærere. quod Tuberoni vitio datum à Pompon. *l. 2. D. de orig. iur. Tubero, inquit, doctissimus quidem habitus est iuris publici & priuati, & complures vtriusq; operis libros reliquit, sermone etiam antiquo vsus, affectauit scribere, & idè parum libri eius grati habentur.* Quo vitio Gallici quidam hodie scriptores laborant; qui suis ipsi libris elenchos, indicesq; vocabulorum suorum interpretes adiungere debent, quò intelligantur. Loquendum vt multi; præsertim iis, quos passim intelligi, & finis suus esse debet, & publicus.

Generatim id potrò Iudicem cauere optandum est, ne sermone, aspectu, oculis, gressu, vllòve corporis situ, aut motu, arrogantia quidpiam, aut superbiam præ se ferat: quæ sapientiam, quæ Iustitia cognoscitur, obæcat; & idè per superbos Gregor. eos dicit intelligi, qui albuginē in oculis habent; quos lex diuina vetuit ordinari. *Albuginem, inquit, habet in oculo, qui veritatis lucem videre non sinitur; quia arrogantia sapientia, seu Iustitia cæcatur: Si autem candorem sibi Iustitia, siue sapientia tribuit, à luce se supernæ cognitionis excludit, & eò claritatem veri luminis numquam penetrat, quò se per arrogantiam exultat, sicut de quibusdam dicitur: Dicentes enim se esse sapientes, stultifaciti sunt. c. 1. d. 49.* Quare Deut. c. 17. diuina lex instruens Principem recens constitutum, præcipit inter cætera, *ne eleuetur cor eius in superbiam super fratres suos.*

CAP. XXVIII.

Veritatis amans.

A Deò enim Veritas Iustitiæ innexa est, vt sub illius vocabulo hæc significetur. *Lex tua veritas.* Vnde apud Iurisconsultos *l. 2. de fund. dot.* & alibi sæpius ea phrasis, *Verius puro, iustius & equius* significat. quod Budæus, aliique monuerunt. *Verus* pro *iusto*, à Cicerone etiam & Iurisconsultis vsurpatur *l. omnes de in integ. res. l. si fideiussor in fin. de legat. 3.* Filium verum Labeo vocat *l. vlt. D. de Iur. libert. iustum & legitimum;* & in sacris litteris *Deut. 17. Indicabunt tibi veritatem; Prou. 29. Rex qui iudicat in veritate pauperes, thronus eius in æternum firmabitur.*

bitur. Sachar. 7. Iudicium verum iudicate. Psal. 18. Iudicia Domini vera, iustificata in semetipsa. Psal 88. Misericordia, & Veritas procedent faciem tuam. In hæc specula Iudex oculos semper figere debet. Aaron ideò ornabatur Rationali, quo figurabatur Veritas, & Iudicium, Exod. c. 28. Druides etiam collo appensam Veritatis effigiem gestabant. Bodin. de Rep. lib. 6. c. fin. Non aliam, inquit August. lib. de libero Arbit. putes esse sapientiam, nisi Veritatem, in qua tenetur, & cernitur summum bonum; nullo loco est, nusquam deest, foris admonet, intus docet, dementes in se, omnes in melius commutat, à nullo in deterius commutatur, nullus de illa iudicat, nullus sine illa bene iudicat.

2. Ideo secundum veritatem. an non actus iudicandi? Quapropter in solempni illa quæstione, An Iudex ex conscientia, an secundum edita in lite instrumenta iudicare debeat, rectè Hotoman. illust. quæst. 25. Ventura de Valent. in Parthen. litig. l. 2. c. 8. n. 12. à Veritate eum discedere nullatenus posse asserit. Ideòque si perspectam eam habet ab eoque prouocari non potest, ex animi sententia, religione, & conscientia iudicare debere: sin autem ab eo appellari permissum est, in officium testis descendet, & Iudicis functione abstinebit. in quæstione enim facti, prout religio ei suggerit, sententiam proferre debet, l. eum 79. D. de Iud. Fidem autem probationum ipse æstimat. l. 3. §. 3. D. de test. neque de ea Præses vt de iure respondet. d. l. 79. sin autem causa est ambigua, laboret vt eam interrogando ac aliis viis iuuet, Clem. sepè. de V. S. l. Indices. 9. C. de Iud. l. penult. §. de interr. act. ac Veritatem luce donet: sin autem eò non possit peruenire, cum non liquet, reum absoluat.

3. Propria Iudicum virtus Veritas. Consilium Ihetro Moyfi datum, Iudices subsidiarios ab eo eligendos exigit, in quibus sit Veritas. Vbi Salian. in Annal. ad ann. mundi 2544. n. 733. in Hebræo ait haberi viros Veritatis, scilicet amatores Veritatis, qui eam colant ac defendat ipsi, & ab aliis diligere ac defendi velint: simulationem, hypocrisim, adulationem oderint: fictos & quos Scriptura vocat duplices corde auersentur: candorem dictorum factorumque amplectentur: in calumnias & falsa testimonia seuerè animaduertant. Qui Veritatem pro pecunia negant, Deum utique pecunia vendunt: qui Veritatis in se spernunt, Deum utique qui Veritas est produnt. c. abiit Iudas 11. q. 3. Pessimum ergo hominum genus adulatores, qui Veritatem vendit, quò gratiam Principum aucupentur. eoque detestabilius, quò in grauioris momenti causa & persona amplioris estimationis accidit, Vtinam non hodie contingat ab ortu solis usque

que ad Hesperias columnas; quod suo sæculo queritur Senec. de benef. l. 6. Monstrabo tibi cuius rei inopiã laborent magna fastigia, quod omnia possidentibus desit scilicet ille, qui verum dicat; & hominem (inter mentientes stupentem, ipsaque consuetudine pro rectis blanda audiendi, ad ignorantiam veri perductum) vindicet à consensu concentuque falsorum. non vides quemadmodum illos in præceptis agat extincta libertas, & fides in obsequium seruire submissa? dum nemo ex animi sui sententia suadet dissuadetque: sed adulandi certamen est, & vnum amicorum omnium officium, una contentio, quis blandissimè fallat.

CAPVT XXIX.

Auerfus a detractoribus.

Detractores, nec esse ipsos, nec pati Iudices conuenit. 1.

Remoue, inquit Sapiens, Prou. 4. à te os prauum, & detrahentia labia sint procul à te. & iterum Prou. 24. Cum detractoribus non commiscearis, quoniam repente consurget perditio eorum. Eccl. 28. Linguam nequam noli audire, & ori tuo facito ostia & seras, quia Detractores odibiles Deo sunt. Paulus Rom. 1. & lingua detrahens, ciuitates muratas destruxit, domos magnatum effodit, virtutes populorum concidit, & gentes fortes dissoluit.

Quare rectè Dauid Psal. 100. Detrahentem secretò proximo suo hunc persequer. Etenim Princeps qui libenter audit. Verba mendacij, omnes ministro habet impios. Prou. 29. Audit libenter, si semel mendacij conuictos impunè iterum nocentes audiat. Rectè Anterus Papa c. ex merito 6. q. 1. Caueat vnusquisque ne aut linguam, aut aures habeat prurientes, ne aut ipse aliis detrahat, aut aliis audiat detrahentes. Nemo inuito auditori libenter refert. officij singulorum sit non solum oculos castos seruare, sed & linguam, nec quid in cuiusquam domo agatur, alia domus per eos vnquam nouerit.

Nihil enim, ait Pius Papa c. nihil d. 5. prodest homini ieiunare & orare, & alia religionis bona agere, nisi mens ab iniquitate reuocetur, & ab obretractationibus lingua cohibeatur. Fortius D. Iacob. 1. Si quis putat se religiosum non refranans linguam suam, sed seducens cor suum, huius vana est religio. Iudex ergò probus ne detrahat, & alterius improbitatem non prouocet, si audiat. si vel nutu significauerit narrationem sibi ingratam esse, nemo inuito referet. nam vt ventus aquilo dissipat pluuias, ita facies tristis linguam detrahentium. Prou. 25. Peccat contra prima iustitiæ principia, cuius tamen

Oderit eorum consortium: no iuum.

2. Mendacij dissipat.

3. Alioquin prouocat.